

Beata Kosińska

Analiza porównawcza realizacji świadczeń opiekuńczo-terapeutycznych przez personel domów pomocy społecznej powiatu bialskiego

STRESZCZENIE

Mimo postępów w dziedzinie medycyny rośnie odsetek osób niepełnosprawnych w naszym społeczeństwie. Taki stan rzeczy powoduje nasilający się proces demograficznego starzenia się populacji, a osobom w podeszłym wieku często towarzyszy spadek ogólnej sprawności. Osoby chore przewlekle wymagają zatem kompleksowej opieki, której źródłem może być dom pomocy społecznej. Jest to podstawowa jednostka pomocy społecznej, która zaspokaja cały wachlarz potrzeb mieszkańców zaczynając od tych podstawowych, a na potrzeby samorozwoju kończąc. Na przestrzeni lat placówki socjalne przeszły wiele zmian, po to, by spełnić warunki standardu, a także by podnosić stale jakość świadczonych usług. W domu pomocy społecznej funkcjonuje Zespół Terapeutyczno – Opiekuńczy, złożony ze specjalistów pracujących najbliżej mieszkańca. Ich zadaniem jest opracowanie i realizacja indywidualnego planu wsparcia. Personel zaspokaja potrzeby bytowe, opiekuńcze oraz wspomagające, dlatego powinien być dobrze przygotowany do pracy z człowiekiem starym, przewlekle chorym w sensie fizycznym i psychicznym, a także z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. Praca w domu pomocy jest trudna, obciąża fizycznie i psychicznie, a to jest prosta droga ku wypaleniu zawodowemu. Dlatego chcąc zwiększyć swą skuteczność w działaniu na rzecz podopiecznych personel powinien stale podnosić swoje kwalifikacje oraz permanentnie poszerzać swoją wiedzę, aby jak najpełniej, w sposób holistyczny postrzegać mieszkańców i realizować działania względem nich na jak najwyższym poziomie.

Celem głównym pracy była ocena i analiza porównawcza jakości udzielanych świadczeń w poszczególnych domach pomocy społecznej na terenie powiatu bialskiego.

Celami szczegółowymi:

1. Ukazanie roli personelu opiekuńczo - terapeutycznego w domu pomocy społecznej oraz czynników determinujących poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców.
2. Analiza realizacji usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających w badanych placówkach.
3. Porównanie organizacji opieki nad chorym przewlekle (niepełnosprawnym) w badanych placówkach opieki długoterminowej.

Badania przeprowadzono w okresie od listopada 2015 roku do lutego 2016 roku po uzyskaniu zgody Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz dyrektorów Domów Pomocy Społecznej w Kozuli, Konstantynowie, Kostomłotach i Kodniu.

Badania dotyczyły trzech celowo dobranych grup badanych:

I grupa – pielęgniarki

II grupa – opiekunowie

III grupa terapeuci.

W badaniach wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem następujących narzędzi badawczych: we wszystkich grupach kwestionariusz autorski, dotyczący realizacji usług skierowanych do mieszkańca; Listę Wartości Osobistych (LWO) Juczyńskiego, Skalę Uogólnionej Własnej Skuteczności (GSES) w polskiej wersji Schwarzer, Jerusalema i Juczyńskiego, Skalę Satysfakcji z Życia (SWLS) Dienera, Skalę Odczuwanego Stresu PSS – 10 w adaptacji Juczyńskiego i Ogińskiej – Bulik oraz Kwestionariusz Wypalenia Zawodowego Link (Santinello).

Na podstawie przeprowadzonych badań i uzyskanych wyników wyciągnięto następujące wnioski:

1. Respondenci uznali, że mieszkańcy mają zapewnioną opiekę w stopniu wystarczającym, szczególnie wysoko ocenili warunki bytowe.
2. W badanych placówkach na stanowisku opiekuna pracują osoby z wykształceniem medycznym (wykonują one pracę poniżej swoich kwalifikacji), a także jednostki nieprzygotowane merytorycznie ani praktycznie do pełnienia tej funkcji. Dlatego wskazana jest weryfikacja wiedzy oraz umiejętności zawodowych personelu zatrudnianego w domach pomocy społecznej.
3. Najwyższy poziom wypalenia zawodowego osiągnęli pracownicy DPS w Kozuli. Tam też zauważono problem słabej komunikacji i współpracy w zespole terapeutyczno opiekuńczym. Wraz ze wzrostem wielkości domu mnożyły się problemy w komunikacji interpersonalnej (słaba współpraca między poszczególnymi działami), co zmniejsza efekty pracy.
4. Pracownicy Domu Pomocy w Kozuli uważają, że główne determinanty poziomu zaspokajania potrzeb mieszkańców leżą po stronie personelu, dlatego warto motywować pracowników do szkoleń w zakresie specyfiki problemów, z jakimi opiekunowie, terapeuci mają kontakt w swojej codziennej pracy.
5. Dużym problemem w Domu Pomocy Społecznej w Kozuli jest brak personelu opiekuńczego, co przekłada się na ilość czasu poświęconego mieszkańcowi oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa.
6. Wskazana jest poprawa warunków bytowych, szczególnie Domu pomocy w Kodniu, zwiększenie oferty świadczonych usług o osobę fizjoterapeuty oraz psychologa. Z problemem braku rehabilitacji boryka się także Dom Pomocy w Kostomłotach.
7. Ważnym problemem jest też dowartościowanie finansowe pracowników domów pomocy społecznej.